

YAZI...

ENERJİ DARBOĞAZI GERÇEĞİ

Ülkemizde çoğunlukla her kesimin kabul ettiği gerçek ; enerji darboğazına girmiş olmamızdır. Ancak gündemde enerji darboğazına nasıl girdiğimizin ve nasıl kurtulacağımızın tartışılması yerine, linyite dayalı termik santralleri nasıl kapatırız da yerine sıvılaştırılmış petrol gazı, doğalgaz, fuel-oil, ithal kömür v.b. ithal yakıtlara dayalı termik santralleri yaparız diye tartışılmaya başlanmıştır. Basın dahil toplumun birçok kesimi, bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde farklı sesler çıkartarak enerji sektörünü parçalamaya ve doğrudan veya dolaylı bir şekilde de çok uluslu şirketlerin politikalarını topluma benimsetmeye çalışmaktadırlar.

Linyite dayalı termik santrallerin çevreyi kirllettiklerini öne sürerek kapatmaya çalışanlar, sıvılaştırılmış petrol gazı, fuel-oil v.b ithal yakıtlara dayalı teklifleri de görmezlikten gelmektedirler. Linyite dayalı Kemerköy Termik Santralının, sıvılaştırılmış petrol gazı ile çalışacak santrale dönüştürülmesi için 40-50 milyon \$'ın yeterli olduğunu savunanlar, "1-1.5 Milyar \$'a eşdeğer 100 Milyon ton, (2:1 toprak-kömür oranına sahip) linyit rezervini işletme, binlerce kişiye istihdam yaratma, ben sana 3-4 milyar \$'a eşdeğer sıvılaştırılmış petrolgazı ithal edeyim" demek istediklerini de gizlemeye çalışmaktadırlar.

İki de bir açılıp -kapatılan enerji tesislerini, termik santralleri besleyen kömür ocaklarında çalışmayan iş makinelerinin yanında kendiliğinden yanan kömür stoklarını seyredenler, yüzlerce kilometre mesafeden ithal mazotla taşınan, düşük kalorili linyit ile Çayırhan Termik Santralında elektrik enerjisi üretildiğini de görmezlikten gelmektedirler.

Tamamlandığında 27 TWh/yıl elektrik enerjisi üretim kapasitesine çıkacak olan GAP projesi ile övünç duyarken, 9 TWh/yıl elektrik üretimine eşdeğer Türkiye-İran doğalgaz anlaşması başarı kabul edilirken, 44 TWh/yıl elektrik enerjisi üretimine eşdeğer Türkiye'nin en ekonomik linyit rezervlerine sahip Afşin- Elbistan

kömür havzasının yıllardır santral amaçlı değerlendirilememesinin nedenleri de görmezlikten gelinmektedir.

ABD, Japonya, Almanya, Finlandiya, Danimarka, Polonya gibi birçok gelişmiş ülkede yerleşim yerlerinin içinde kurulmuş kömüre dayalı kojenerasyon santralleri ile elektrik, buhar, ısı ve sıcak suyun çevre kirliliğine neden olmadan üretildiğini görmezlikten gelenler, Türkiye de %99.99 verimlilikte elektro filtrelerle, %95 verimlilikte Baca Gazı Desülfürizasyon tesisleriyle, kapalı hidrolik kül atma sistemleriyle donatılmış linyite dayalı termik santrallerin planlanmasına bile tahammüleri yoktur. Yine aynı çevreler birim kalorifik değer bazında doğalgaz ve ithal kömüre kıyasla daha ucuz olan linyitlerimizin üretiminin artırılması ile ormanlarımızın yakacak olarak kullanılmasının önlenebileceği gerçeğini de görmezlikten gelmektedirler.

Türkiye kömür sektöründe çalışan 100.000 işçinin alın teriyle, kaniyla, canıyla ürettiği kömürü "kaçak kömür" diye karalayanlar, 60\$/ton'a getirdikleri ithal kömürü metropollerde 180-200\$/tona satarken sektörün yarattığı istihdamı ve milyonların ekmeğine tek başlarına ortak olduklarını görmezlikten gelerek gazetelere boy boy ilanlar vermekten de çekinmemektedirler.

Enerji darboğazının altında yatan gerçeğin, ülkemizde nükleer santrallerin yapılmasına zemin hazırlamak olduğunu savunanlar da, süreç içerisinde hangi kaynaklardan enerji açığının kapatılabileceğini de görmezlikten gelmektedirler.

Bölgelerin ekolojik dengelerini bozduğu, tarihi ve doğal güzellikleri yok ettiği gerekçesiyle kimileri de hidrolik santrallara karşı gelmektedir. Özellikle yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı enerji politikasını savunanların sayısı da oldukça fazladır. Ancak ABD'de bile yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ticari elektrik üretiminin payı %1'in altında olduğu gerçeği de görmezlikten gelinmektedir.

Bir başka kesim de elektrik enerjisi üretimin de iletim ve dağıtım kayıplarının %40 civarlarında olduğunu söyleyerek bu kayıpların önlenmesinin yeterli olacağını savunmaktadır. Ancak resmi kaynakların verileri ile gelişmiş ülkelerin verileri karşılaştırıldığında iletim ve dağıtımda %7-8 tasarruf edilebilir potansiyel olduğu ve bunun gerçekleştirilmesi için öncelikle çarpık kentleşme ve göç ile mücadele edilmesi gerektiği gerçeğini de görmezlikten geliyorlar.

3-4 ayda bir Bakandan mühendisine kadar kadro değişikliği olan bir sektörde herkesin kendi koltuğunu korumak için TBMM'de ve parti merkezleri arasında koşturmaktan elektrik üretimine zaman ayırmadıkları da bir gerçektir.

Ülkemizde enerji darboğazının altında yatan gerçek şudur; Öncelikle kömür madenciliğine yatırım yapılmayarak mevcut ocakları ve enerji tesislerini bütçe açıklarını karşılayabilmek amacıyla bir teminat olarak özelleştirerek çok uluslu şirketlere devretmek ve bazı yerli yabancı ortaklıkların istediği yakıtı dayalı termik santralleri istediği yer ve zamanda, istediği koşullarda ülkemizde gerçekleştirme politikasıdır. "Elbette uzun dönemde Türkiye'nin ithal yakıtlara ihtiyacı vardır. Bizim istediğimiz zaman, yer ve koşullarda gelecek yabancı sermayeye ve ithal yakıtlara karşı değiliz. Ancak ülkemizin enerji sektörünü çok uluslu şirketlerin lobilerine teslim etmeden toplumun her kesiminin uzlaşarak, el ele vererek kısa ve uzun vade de ulusal enerji politikamızı oluşturmamızın gerekliliğini savunuyoruz.

1988 yılından sonraki dönemde de kömür ve hidrolik yatırımları devam etmiş olsa idi bugün enerji sektörü ithal kömürcülere, doğalgazcılara ve petrolcülere teslim olmayacak, Enerji darboğazı diye bir problem ülkenin öncelikli konusu haline gelmeyecekti.

Saygılarımızla.
Yönetim Kurulu